

NY OG SVÆRT VIKTIG KUNNSKAP OM LAKSENS VANDRINGER I HAVET ER NÅ PUBLISERT

Det er en STOR ære å informere deg om at vi nå endelig har publisert det jeg vil definere som mitt viktigste vitenskapelige arbeid noensinne, som gir ny kunnskap og forståelse om laksens vandring i havet.

Arbeidet er publisert i Nature Scientific Reports (se nedenfor). Dette er resultatet av 14 års hardt arbeid av mange nasjonale og internasjonale forskere, PhD- og masterstudenter og andre, med UiT Norges arktiske universitet og undertegnede som prosjektleder.

Til tross for at laks sannsynligvis er den mest studerte fiskearten i verden, har vi inntil nylig hatt svært lite kunnskap om dens viktigste livsfase i livet; havvandringen.

Så i 2008 startet vi SALMOTRACK-prosjektet og merket den første laksen med såkalte pop-up satellittmerker (kostnad på ca 40 000 NOK / stk) som gjorde at vi for første gang kunne følge laksen i havet til merket falt av og sendte alle dataene til oss via satellitter. Siden den gang har vi merket laks ca 300 laks rundt det nordlige Atlanterhavet (flere publikasjoner er på vei), og har avslørt ny og svært viktig kunnskap som også vil bidra til å bedre forvalte denne (truede) arten.

Den nye kunnskapen inkluderer:

- Laksen vandrer mye lenger nord (80* N) og øst enn tidligere rapportert.
- Polarfronten (der det kalde polvannet møter den varme "Golfstrømmen") er svært viktige beiteområder for laks.
- Laksens vandring i havet var forskjellig mellom individer og populasjoner, men overlappet mer mellom nærliggende enn fjerne bestander, noe som vil bidra til variasjon i vekst og overlevelse innad i og mellom populasjoner.
- Klimaendringer (oppvarming) i havet som påvirker plasseringen av polarfronten, vil trolig kunne ha dramatiske effekt på laks, spesielt for de sørligste bestandene som må svømme både lenger og gjennom varmere vann (bruke mer energi).
- Laks svømmer hovedsakelig nær overflaten, men dykker ofte og noen ganger helt ned mot 1000 meter, muligens for å lete etter mat og å orientere. Laksen blir også spist store rovdyr som hai, tunfisk, sel og hval (dokumentert i en annen nylig publikasjon med de samme dataene).

Det er verdt å nevne at laks også fungerer som en stor "biologisk barometer" på "havets helsestatus" i områdene den bruker. Dette fordi den vandrer mellom ferskvann og saltvann, og hele bestanden blir overvåket i flere elver når de forlater og kommer ut i elvene. Den lever hovedsakelig av fiskelarver og dyreplankton (krepserdyr), viktig byttedyr også for mange andre marine arter, inkludert fisk og fugler. Derfor, hvis det går bra med laksen, er det sannsynlig at havområdene den bruker også gjør det bra, og omvendt. Denne nye kunnskapen har også dannet grunnlag for en ny og oppdatert versjon av barneboka «Villaksen Salomon»! :-)

Del veldig gjerne denne viktige kunnskapen! :-) Arbeidet er nylig publisert i Nature Scientific Reports, og du kan lese og laste det ned gratis på denne linken: <https://rdcu.be/cmhwyt>